

сьогодні є ефективним чинником забезпечення їх безпеки і в цілому їх надійного захисту, а також підвищить результативність їх діяльності.

Список використаних джерел

1. Каличева Н.Є. Проблеми та перспективи розвитку економіки України в сучасній світовій економічній системі / Н.Є. Каличева// Наука й економіка: науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету. – Хмельницький: ПВНЗ «Хмельницький економічний університет», 2015. – Вип. 4 (40). - С. 117 – 120.
2. Горячева К. С . Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: дис. ... кандидата екон. наук : 08.06.01 / Кіра Сергіївна Горячева. – Київ, 2006. – 174 с.
3. Дикань В.Л. Економічна безпека підприємства: навч. посібник / В.Л. Дикань, І.В. Воловельська, О.В. Маковоз. - Х.: УкрДАЗТ. -2011. – 266с
4. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент : підручник/ В. М. Шелудько. – К. : Знання, 2013. – 375 с.

УДК 658.14

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ АНАЛІЗУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ

Чухлата Ж.Г., ст. викладач (НАНГУ)

Сучасні ринкові умови конкурентного внутрішнього та зовнішнього середовища вимагають від менеджерів підприємств розробки та реалізації стратегічних рішень щодо забезпечення конкурентоздатності, одним з факторів якої є оптимізація витрат підприємства. Для цього потрібно проводити комплексну оцінку результатів діяльності, у т.ч. порівняльного аналізу структури, динаміки, ефективності витрат за даними інших учасників ринку, основним інформаційним джерелом яких є фінансова та статистична звітність. Тому питання доступності та повноти необхідних даних про витрати суб'єктів господарювання є завжди

актуальними.

З метою надання зовнішнім користувачам «повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності» [1] підприємства оприлюднюють фінансову звітність, згідно чинному законодавству, в офіційних друкованих виданнях, на офіційних веб-сайтах в мережі Інтернет, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та ін.

Дані про витрати суб'єктів господарювання надаються у наступних формах фінансової звітності: звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (форма №-2, № 2-к, № 2-м, № 2-мс), звіт про рух грошових коштів (форма №-3, №-3к), примітки до річної фінансової звітності (форма №-5), додаток до приміток до річної фінансової звітності (форма №-6).

Перелік підприємств, які зобов'язані її оприлюднювати, визначається ст. 14 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» [1].

З метою «підвищення рівня прозорості та співставності показників фінансової звітності вітчизняних компаній» [2] 05.10.2017 р. Верховна Рада України в рамках Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом затвердила зміни до вказаного закону, згідно яким визначаються додаткові вимоги до юридичних осіб, повинних публічно надавати звітну інформацію. Здебільшого це відноситься до великих та середніх підприємств.

Підприємства, які не підпадають під дію ст. 14 закону № 996, зазвичай не оприлюднюють свої звітні дані. Тому інші юридичні та фізичні особи можуть отримати копії фінансової звітності за запитом, згідно Закону України «Про доступ до публічної інформації» [3], ознайомитись зі звітністю за місцезнаходженням вказаних підприємств [4] або скористатися платними послугами інформаційних агентств.

У вільному безкоштовному доступі звітну інформацію про витрати можна отримати також у формі статистичних даних.

Для задоволення інформаційних потреб зовнішніх користувачів статистична економічна інформація оприлюднюється на офіційних веб-сайтах Державної служби статистики України (Держстат) та її

територіальних органів або надається за інформаційним запитом (за переліком, що визначається розпорядником інформації).

В рамках стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 р. [5] зазнав змін інструментарій державного статистичного спостереження, що

проявилось у розробці нових показників та відмови від деяких, раніш використовуваних.

Дані про витрати з економічної статистики діяльності підприємств України класифікуються за наступними напрямками:

1. На державному рівні: у цілому по Україні, за видами промислової діяльності, за видами економічної діяльності, за розмірами підприємств.

2. На регіональному рівні: у цілому за регіоном, за видами економічної діяльності, за розмірами підприємств.

Державна служба статистики України та її територіальні органи [6, 7] у відкритому доступі надають наступні дані про витрати підприємств: собівартість реалізації, операційні витрати, усього витрати, рентабельність операційної діяльності та усієї діяльності. Однак перелік статистичних показників витрат на рівні країни та областей, за різними класифікаційними групами відрізняється, що знижує їх зіставність, рівень практичного використання фахівцями суб'єктів господарювання, відповідно, зменшує корисність для економічного аналізу, планування витрат підприємств.

Таким чином, дослідження сучасних джерел звітної інформації про витрати підприємств свідчить про:

– обмеженість звітних даних у відкритому доступі;

– можливість отримання даних фінансової звітності за запитом до відповідного розпорядника або за місцезнаходження підприємства, однак це потребує додаткового часу;

– безкоштовність послуг з надання публічної інформації розпорядниками за запитом, якщо обсяг документів не перевищує 10 сторінок;

– відсутність порівнянності у показниках витрат та їх ефективності, що надаються у відкритому доступі Держстатом та облстатом.

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=250325295.

3. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. 2939-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

4. Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62044.

5. Стратегія розвитку державної статистики на період до 2017 року : розпорядження Кабінету міністрів України від 20.03.2013 р. № 145 – р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/145-2013-%D1%80>.

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Головного управління статистики у Луганській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lg.ukrstat.gov.ua/index.htm>.